

gezinspiratieplein
voor gezinnen met inhuisgeplaatste kinderen

Gezinshuizen in Nederland, de aantallen in 2012

Aanvulling op de Factsheet Gezinshuizen 2011

Maartje Gardeniers
De Glind, april 2013

Vooraf

Deze publicatie is een aanvulling op de [Factsheet Gezinshuizen](#) die in 2011 verscheen, met actuele gegevens over het aantal gezinshuizen in Nederland in 2012. In deze publicatie lichten we toe wat we verstaan onder een gezinshuis, vatten we de stand van zaken van 2011 samen en geven vervolgens de recente cijfers van 2012.

Wat is een gezinshuis?

Hoewel een eenduidige definitie van gezinshuizen door (jeugd-) zorgaanbieders ontbreekt, zijn er een aantal terugkerende elementen te ontdekken (Meuwissen, 2011; Van der Steege, 2012; Schuurman, 2012), op basis waarvan we de volgende definitie hebben geformuleerd:

Gezinshuizen zijn een vorm van zorg voor jeugd die valt onder de Wet op de Jeugdzorg of de AWBZ. Het is een kleinschalige woonvorm waar één of meerdere kinderen (meestal 3 tot 6) tussen de 0 en 24 jaar opgenomen worden in het eigen gezin van de gezinshuisouder(s). In het gezinshuis bieden gezinshuisouder(s) -op een professionele wijze- 24 uur per dag, 7 dagen in de week verzorging, opvoeding en begeleiding aan de kinderen. Minimaal één van de beide ouders ontvangt een salaris of vergoeding voor zijn/haar werk als gezinshuisouder.

Een belangrijk kenmerk van een gezinshuis is het bieden van een normaal gezinsleven aan het opgenomen kind. De continuïteit van het gezinsleven en de aandacht en steun van de gezinshuisouders geven de jeugdigen de ondersteuning die zij nodig hebben voor hun verdere ontwikkeling. De kleinschaligheid van een gezinshuis maakt een individuele benadering van de jeugdige mogelijk. Van belang is dat er ruimte is voor de achtergrond en het netwerk van de opgenomen jeugdige, waaronder contact met de biologische ouders.

Diversiteit

Uit een uitgebreid landelijk onderzoek naar de gezinshuissector (Meuwissen, 2011), ontstond het beeld dat er sprake is van een enorme diversiteit van gezinshuizen. Er zijn organisaties die gezinshuizen inrichten voor langdurend verblijf en voor kortdurende opvang (of wel crisishulp). Daarnaast zijn er gezinshuizen waarvan de ouders in loondienst zijn bij een werkgever (de zorgorganisatie) en gezinshuizen waarvan de ouders als zelfstandig ondernemer hun gezinshuis runnen.

Naast de variatie in verschijningsvormen en organisatietype, zijn ook de benamingen die gehanteerd worden uiteenlopend. Niet iedere zorgaanbieder in Nederland spreekt ook daadwerkelijk van 'gezinshuizen'. De volgende termen komen eveneens voor: gezinsgroepen, gezinsprojecten, gezinswoonvorm, meeleefgezinnen, verblijfhuizen, uitwijkhuizen of overbruggingshuizen. De verschillende benamingen staan voor verschillende werkwijzen. Zorgorganisaties geven het concept op verschillende manieren vorm. Er lijkt tussen organisaties weinig eenduidigheid te bestaan over opvang van uithuisgeplaatste kinderen in een dergelijke gezinsvorm.

Stand van zaken 2011

Het landelijke onderzoek dat in 2011 heeft plaatsgevonden leverde een uitgebreid beeld op van de gezinshuissector, met veel specifieke kenmerken van gezinshuizen, gezinshuisouders en de kinderen in het gezin. Deze informatie vindt u terug in de [Factsheet Gezinshuizen 2011](#). Samengevat leverde deze eerste factsheet het volgende beeld op van de gezinshuizen in Nederland:

- Er zijn in Nederland ongeveer 62 (regionale) zorginstellingen die gezinshuizen aanbieden. Dat zijn instellingen in verschillende sectoren: de provinciale jeugdzorg, de jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (AWBZ).
- Iedere aanbieder heeft gemiddeld ruim 6 gezinshuizen. De diversiteit per aanbieder is hoog: er zijn aanbieders met slechts 1 á 2 gezinshuizen, maar ook met 20 gezinshuizen of meer.
- In Nederland zijn er in totaal ongeveer 389 gezinshuizen.
- In een gezinshuis wonen gemiddeld 3 à 4 kinderen. In totaal komt dat neer op 1.362 gezinshuisplaatsen in Nederland.
- Gelderland is de provincie met de meeste gezinshuizen, in Zeeland en Groningen zijn er het minst.

Overzicht van gezinshuizen in Nederland

Eind 2012/begin 2013 is in opdracht van Alliantie Kind in Gezin de stand van zaken met betrekking tot de gezinshuizen in Nederland opnieuw geïnventariseerd. Hiervoor zijn alle zorginstellingen met gezinshuizen benaderd en er is hen gevraagd naar het actuele aanbod van gezinshuizen. Op de volgende pagina vindt u de cijfermatige gegevens die deze telling heeft opgeleverd.

Hierbij dient vermeld te worden dat we een zo compleet mogelijk beeld trachten te schetsen, maar niet pretenderen 100% volledig te zijn. Zoals gezegd zijn er veel varianten op de woonvorm gezinshuis en telt de ene zorgaanbieder bepaalde varianten wel of niet

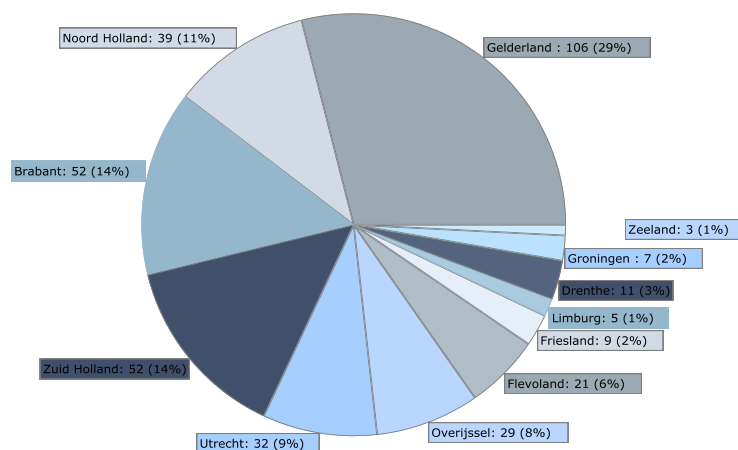
mee. Hoe dan ook is dit vooralsnog het enige overzicht van de gezinshuissector en is het een opmaat voor structurele gegevensverzameling naar deze vorm van opvang voor uithuisgeplaatste kinderen en jongeren.

Stand van zaken 2012

De dataverzameling van 2012 laat ons zien dat er in totaal 64 (regionale) zorginstellingen zijn die gezinshuizen aanbieden. Samen hebben deze zorgaanbieders momenteel **479 gezinshuizen** verspreid over het hele land. Dat zijn gemiddeld 7,5 gezinshuizen per aanbieder. Uit onderzoek blijkt dat er in één gezinshuis gemiddeld 3 à 4 kinderen wonen. Uitgaande van '3,5 kind' per gezinshuis, komt dat neer op een totaal van **1.677 gezinshuisplaatsen** in Nederland.

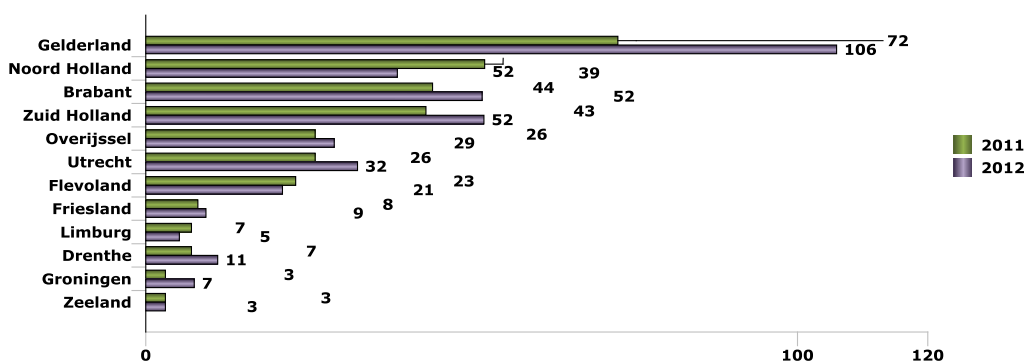
Geografische spreiding

Niet van alle gezinshuizen weten we waar ze zich in Nederland bevinden. Dit heeft onder andere te maken met gevoeligheid van deze gegevens (er zijn ook geheime plaatsingen). Van 366 gezinshuizen hebben we echter wel vestigingsgegevens. Dit levert de volgende verspreiding over Nederland op, zie onderstaande figuur.

Stijging aantal gezinshuizen

Als we de gegevens van 2012 afzetten tegen die van 2011 zien we een stijging van 23% in het landelijke aantal van gezinshuizen. Waar een zorgaanbieder bij de vorige telling gemiddeld 6 gezinshuizen had, ligt dat gemiddelde nu op 7,5¹. Evenals vorig jaar zijn er nog steeds aanbieders die slechts 1 of 2 gezinshuizen hebben. Ook zien we een aantal grote spelers, met meer dan 30 gezinshuizen. Op provinciaal niveau blijft Gelderland de absolute koploper. In de meeste provincies is er een toename te zien van het aantal gezinshuizen. Alleen in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Limburg zien we een afname van het aantal gezinshuizen ten opzichte van de vorige peiling. Zie figuur hieronder.

¹ Deze stijging kan deels toegeschreven worden aan het feit dat we bij de vorige factsheet van minder zorgaanbieders gegevens hadden.

Over het Gezinspiratieplein

Het Gezinspiratieplein is een kennisplatform met een specifiek aanbod van cursussen, trainingen, lezingen en opleidingen voor woonvormen, zoals pleeggezinnen, gezinshuizen, jeugdzorgboerderijen en soortgelijken.

Verder doet het Gezinspiratieplein onderzoek naar thema's die in deze woonvormen spelen, zoals matching, professioneel opvoeden en het leven met twee families. Uitkomsten van deze onderzoeken worden gedeeld en toegankelijk gemaakt voor derden en uitgewerkt tot praktische instrumenten voor professionele ouders.

Naast de professionele ouders, richt het Gezinspiratieplein zich met haar aanbod ook op beleidsmakers en andere professionals die de opvang van uithuisgeplaatste kinderen in een gezinsverband ondersteunen of realiseren.

Colofon

Heeft u vragen naar aanleiding van deze publicatie?
Neem dan gerust contact met ons op.

Gezinspiratieplein

Rudolphlaan 2 | 3794 MZ De Glind | Tel. (0342) 45 90 10
Informatie@gezinspiratieplein.nl | www.gezinspiratieplein.nl

Het Gezinspiratieplein is een initiatief van Gezinshuis.com,
LSG-Rentray & Zonnehuizen en de Rudolphstichting.

Deze factsheet levert een bijdrage aan de doelstellingen van Alliantie Kind in Gezin.
Voor meer informatie zie www.inhuisplaatsen.nu.